

Sertifikaatti ei takaa urheiluvalmisteen puhtautta

Urheilijoille suunnatuista urheilutuotteista ja ravintolisistä on ajoittain löytynyt kontaminaationa positiivisen dopingtestin aiheuttavia aineita. Kun tietoisuus tästä on lisääntynyt, urheilijat ovat tulleet aiempaa epäilevämmiksi ravintolisiä kohtaan. Epäluuloja poistaakseen urheilutuotteiden myyjät ovat alkaneet markkinoida ja mainostaa tuotteitaan esimerkiksi varustamalla niitä erilaisin puhtaustodistuksin eli antidopingsertifikaatein. Tällaisissa sertifikaateissa tuotteiden voidaan esimerkiksi todeta läpikäyneen erilaisia analyysejä, joiden perusteella niiden kerrotaan olevan ”Turvallisia urheilutuotteita” tai ”Turvallisia Sport - tuotteita”.

Monet laboratoriot, ulkomailla myös eräät WADAn akkreditoimat dopingtestauslaboratoriot, suorittavat urheilutuotteiden valmistajien pyynnöstä analyysejä, joiden perusteella valmistajien myyjät ja myyjien yhdistykset antavat antidopingsertifikaatteja tuotteidensa puhtaudesta.

Antidopingsertifikaatti ei kuitenkaan takaa varmuudella jonkin tietyn urheiluvalmisteen puhtautta. Näin siksi, ettei analyyseissä tutkita kaikkia WADAn kiellettyjen aineiden luettelon aineita vaan ainoastaan aineet, joita valmistaja on pyytänyt tutkimaan tai joita analyysejä tekevä laboratorio kykenee analysoimaan. Analyysit koskevat usein vain anabolisia steroideja ja niiden esiasteita tai piristeitä, eikä näidenkään ryhmien aineita yleensä tutkita täydellisesti. Analyysitodistuksesta ja antidopingsertifikaatista tulisi ilmetä kaikki tutkitut yksittäiset aineet.

On myös otettava huomioon, että analyysit on usein suoritettu jollekin tietylle tuote-erälle. Ravintolisien koostumusta ei valvota riittävän tarkasti, jotta saman valmisteen eri tuote-erien voitaisiin olettaa olevan yhteneviä sisällöltään. Tietylle erälle myönnettyä sertifikaattia ei täten voida yleistää koskevaksi samannimisen valmisteen muita tuote-eriä.

Joskus analyysejä ei ole suoritettu lainkaan, mutta ravintolisien valmistajat tai myyjät väittävät WADAn luokitelleen heidän tuotteensa sallituiksi. WADA ei kuitenkaan tee tällaisia luokituksia, eikä anna todistuksia ravintolisien sallittavuudesta. Tällaiset väitteet perustuvatkin lähinnä siihen, ettei valmisteen tuoteselosteessa esiinny WADAn kiellettyjen aineiden listan mukaisia aineita.

Analyyssien suorittaminen urheiluvalmisteeille on askel kohti puhtaampia ja turvallisempia valmisteita. On kuitenkin muistettava, että on käytännössä mahdotonta osoittaa jokin ravintolisä täysin turvalliseksi ja että WADAn sääntöjen mukaan ravintolisistä tai luontaistuotteista saatu positiivinen testitulokset tulkitaan dopingrikkomukseksi riippumatta siitä, onko tuoteselosteessa maininta kielletyistä aineista vai ei tai onko jokin tahon myöntänyt kyseiselle tuotteelle antidopingsertifikaatin. Urheiluvalmisteiden käyttöä harkittaessa tulisi pyrkiä arvioimaan valmistajien todellinen tarve ja niiden käyttöön sisältyvät riskit. Erityisesti internetin kautta saatu informaatio valmistajien vaikutuksista ja hyödyllisyydestä on usein liioittelevaa ja riskejä vähättelevää.

Timo Seppälä

ADT - lääketieteellinen johtaja